

The background features a decorative graphic consisting of three blue circles of varying sizes, each with a darker blue center and a lighter blue outer ring. These circles are connected by thin, light blue lines that form a triangular shape. The circles are positioned in the upper right and lower right areas of the page.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2024

Περιεχόμενα

DAY 01: Πρόγραμμα μαθημάτων «Πρακτικές Γλωσσικές Ασκήσεις» (ΠΓΑ)	5
Γενική περιγραφή: Γλώσσα I έως Γλώσσα IV	5
Περιγραφές επιμέρους μαθημάτων ΠΓΑ.....	5
SPR 2: Γλώσσα II – 2ο εξάμηνο.....	5
SPR 4: Γλώσσα IV – 4ο εξάμηνο	6
2ο Εξάμηνο	8
DGY 11: Μορφολογία	8
DGY 13: Σύνταξη	8
DGY 18: Εισαγωγή στη Διδακτική της Γερμανικής ως Ξένης Γλώσσας I	9
DLY 21: Εισαγωγή στην Επιστήμη της Λογοτεχνίας II	9
DLY 24: Λογοτεχνία του 20ού αιώνα	10
DLY 29: Γερμανικός Πολιτισμός	10
4ο Εξάμηνο	12
DAY 02: Εισαγωγή στον επιστημονικό τρόπο εργασίας	12
DGY 15: Σημασιολογία	13
DGY 16: Συγκριτική Γλωσσολογία	13
DLY 23: Λογοτεχνία του 19ου αιώνα	14
DLY 26: Θεωρία της Λογοτεχνίας	14
DLY 28: Εισαγωγή στη Θεωρία και Πρακτική της Μετάφρασης	14
6ο – 8ο Εξάμηνο	16
DGA 32: Θεωρία Σύνταξης	16
DGA 38: Φρασεολογία: Συγκριτική Φρασεολογία	16
DGB 40: Διάδραση Γλωσσικών Επιπέδων	17
DGB 41: Θεωρίες Γλωσσικής Κατάκτησης	17
DGB 44: Εμπειρική Γλωσσολογική Έρευνα	18
DGC 51: Θεωρία της Ανάγνωσης	19
DGD 51: Ανάλυση και Σχεδιασμός Διδακτικού Υλικού στο μάθημα της Γερμανικής ως Ξένης Γλώσσας	19
DGD 52 [ΠΔΕ 3]: Σχεδιασμός και Οργάνωση Μαθημάτων	20
DGD 53 [ΠΔΕ 3]: Αξιολόγηση Γλωσσικής Κατάρτισης και Διδασκαλίας / Πρακτική Άσκηση	21
DGD 54 [ΠΔΕ 2]: Νέες Τεχνολογίες στην εκμάθηση της Ξένης Γλώσσας: Ψηφιακά εργαλεία στο μάθημα της Ξένης Γλώσσας	21

DGD 59 [ΠΔΕ 3]: Ανάπτυξη Διαστηριοτήτων Διαμεσολάβησης στη Διδασκαλία της Γερμανικής ως Ξένης Γλώσσας	22
DGD 62 [ΠΔΕ 3]: Ανάπτυξη Φωνολογικής Ικανότητας στη Διδασκαλία της Γερμανικής ως Ξένης Γλώσσας	23
DLA 60: Διαφωτισμός / Θύελλα και Ορμή: Ο <i>Βέρθερος</i> του Goethe	24
DLA 62: Hölderlin-Kleist-Jean Paul	24
DLA 63: Ρομαντισμός	25
DLB 68: Θεωρία της Λογοτεχνίας: Αρχές Ανάλυσης και σύγχρονα Ρεύματα	26
DLB 72: Λογοτεχνία και Φύλο	27
DLC 76: Μετάφραση Λογοτεχνικών Κειμένων και Δοκιμίων με Έμφαση στην Ιστορική Εποχή	27
DLC 77: Μετάφραση Λογοτεχνικών Κειμένων και Δοκιμίων με Έμφαση στο Λογοτεχνικό Είδος	28
DLD 80: Αισθητική / Τέχνη	29
DLD 85: Ιστορία των Ιδεών	29

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2024

Γενική περιγραφή: Γλώσσα II και Γλώσσα IV

Στόχος των μαθημάτων «Πρακτικές Γλωσσικές Ασκήσεις» (ΠΓΑ) είναι η ενίσχυση της γλωσσικής επάρκειας των φοιτητών και φοιτητριών. Με την προσφορά τεσσάρων μαθημάτων γλώσσας, τα οποία αντιστοιχούν στα τέσσερα πρώτα εξάμηνα των σπουδών, επιδιώκεται η συστηματική υποστήριξη της εκμάθησης της Γερμανικής, ώστε με την ολοκλήρωση της σειράς μαθημάτων των ΠΓΑ, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να έχουν αποκτήσει, σε προχωρημένο επίπεδο (Γ1), τόσο γενικές επικοινωνιακές, όσο και ειδικές γλωσσικές δεξιότητες. Οι δεξιότητες αυτές αποτελούν βασικό εργαλείο για την ολοκλήρωση των σπουδών, αλλά και για τη μετέπειτα επαγγελματική σταδιοδρομία των φοιτητών.

Στο πρόγραμμα μαθημάτων ΠΓΑ περιλαμβάνονται τόσο μαθήματα κορμού όσο και μαθήματα εμβάθυνσης/εμπέδωσης. Διδάσκεται τόσο η πρόσληψη όσο και η παραγωγή λόγου και εξασκείται τόσο η γραπτή όσο και η προφορική έκφραση. Στη διδασκόμενη ύλη περιλαμβάνονται αυθεντικά κείμενα γενικού ενδιαφέροντος και κείμενα από τους επιμέρους τομείς των σπουδών Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας, όπως: Γλωσσολογία, Επιστήμη της Λογοτεχνίας, Διδακτική της Γερμανικής Γλώσσας, Επιστήμη της Μετάφρασης, Γερμανική Ιστορία και Πολιτισμός. Παράλληλα με τα μαθήματα είναι απαραίτητη και η κατ' οίκον μελέτη των φοιτητών και φοιτητριών, προκειμένου να μπορούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις των εξετάσεων στο τέλος του εξαμήνου.

Περιγραφές επιμέρους μαθημάτων ΠΓΑ

SPR 2: Γλώσσα II – 2ο εξάμηνο

Διδάσκουσες: *Ιωάννα Ρίζου, Μαρίνα Βλάχου*

Το μάθημα αυτό, το οποίο αντιστοιχεί στο επίπεδο γλωσσομάθειας B2 του Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς για τις Γλώσσες, θα διδάσκεται το εαρινό εξάμηνο του 2023 εννέα ώρες την εβδομάδα, εκ των οποίων ένα τρίωρο είναι μάθημα κορμού και ένα τρίωρο είναι μάθημα εμπέδωσης/εμβάθυνσης. Επί πλέον προσφέρεται και ένα επί πλέον τρίωρο μάθημα φροντιστηριακού χαρακτήρα, όπου θα γίνεται επανάληψη και εμβάθυνση σε επιλεγμένα κεφάλαια της διδασκόμενης ύλης. Η παρακολούθηση και ενεργή συμμετοχή στα μαθήματα κορμού και εμβάθυνσης στο πλαίσιο των Πρακτικών Γλωσσικών Ασκήσεων είναι υποχρεωτική, είναι δηλαδή προϋπόθεση για την συμμετοχή στην τελική εξέταση. Το φροντιστηριακό μάθημα των Πρακτικών Γλωσσικών Ασκήσεων δεν έχει υποχρεωτική παρακολούθηση. Η συστηματική ωστόσο παρακολούθηση του φροντιστηριακού μαθήματος θα συνυπολογιστεί στην τελική αξιολόγηση. Στη διδασκόμενη ύλη περιλαμβάνονται κείμενα γενικού ενδιαφέροντος από τον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο, καθώς επίσης και κείμενα σε απλή επιστημονική γλώσσα. Ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στην ανάπτυξη της λεξιλογικής ικανότητας (λεκτικά πεδία, συνώνυμα, αντώνυμα κλπ.), στην επανάληψη φαινομένων της γερμανικής Γραμματικής επιπέδου γλωσσομάθειας έως και B1 και στην εμπέδωση φαινομένων της Γραμματικής επιπέδου B2.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες αναμένεται να είναι σε θέση να:

- κατανοούν και επεξεργάζονται γραπτά κείμενα από τους τομείς που αναφέρονται παραπάνω,
- επιλύουν ασκήσεις λεξιλογίου και να αποδίδουν με τον κατάλληλο τρόπο λέξεις και φράσεις, ανάλογα με την εκάστοτε επικοινωνιακή περίσταση,
- συντάσσουν γραπτά κείμενα με σαφή διάρθρωση και με το κατάλληλο λεξιλόγιο, στα οποία περιγράφουν, αξιολογούν και εξάγουν συμπεράσματα, παραθέτουν ιδέες και προτείνουν λύσεις για ένα πρόβλημα,
- κατανοούν συνεντεύξεις και προφορικές παρουσιάσεις ενός θέματος και να διατυπώνουν κατά τη συζήτηση μια σύντομη παρέμβαση ή ερώτηση,
- παρουσιάζουν προφορικά ένα κείμενο εφημερίδας ή ένα θέμα και να απαντούν σε απλές ερωτήσεις κατά τη συζήτηση που ακολουθεί,
- περιγράφουν και να εξηγούν προφορικά πίνακες, στατιστικές και διαγράμματα.

Τρόπος αξιολόγησης: *γραπτή και προφορική εξέταση στο τέλος του εξαμήνου (με βαρύτητα στον τελικό βαθμό: 60% ο βαθμός της γραπτής εξέτασης προς 40% ο βαθμός της προφορικής εξέτασης. Ο φοιτητής θα πρέπει να πάρει τη βάση (πέντε) τόσο στη γραπτή όσο και στην προφορική εξέταση, προκειμένου να κατοχυρώσει το μάθημα.)*

SPR 4: Γλώσσα IV – 4ο εξάμηνο

Διδάσκουσες: *Ιωάννα Ρίζου, Νάνσυ Κοντομήτρου, Έλενα-Φοίβη Χυτήρη, Μαρίνα Βλάχου, Κατερίνα Φωτιάδου*

Το μάθημα αυτό, το οποίο αντιστοιχεί στο επίπεδο γλωσσομάθειας Γ1 του Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς για τις Γλώσσες, θα διδάσκεται κατά το εαρινό εξάμηνο του 2023 εννέα ώρες την εβδομάδα, εκ των οποίων ένα τρίωρο είναι μάθημα κορμού και ένα τρίωρο είναι μάθημα εμπέδωσης/εμβάθυνσης. Επί πλέον προσφέρεται και ένα επί πλέον τρίωρο μάθημα φροντιστηριακού χαρακτήρα, όπου θα γίνεται επανάληψη και εμβάθυνση σε επιλεγμένα κεφάλαια της διδασκόμενης ύλης. Η παρακολούθηση και ενεργή συμμετοχή στα μαθήματα κορμού και εμβάθυνσης στο πλαίσιο των Πρακτικών Γλωσσικών Ασκήσεων είναι υποχρεωτική, είναι δηλαδή προϋπόθεση για την συμμετοχή στην τελική εξέταση. Το φροντιστηριακό μάθημα των Πρακτικών Γλωσσικών Ασκήσεων δεν έχει υποχρεωτική παρακολούθηση. Η συστηματική ωστόσο παρακολούθηση του φροντιστηριακού μαθήματος θα συνυπολογιστεί στην τελική αξιολόγηση. Σε όλα τα μαθήματα θα δίνεται έμφαση στην κατανόηση και παραγωγή του γραπτού και προφορικού επιστημονικού λόγου της Γερμανικής. Στην ύλη του μαθήματος περιλαμβάνεται η ανάλυση και επεξεργασία κειμένων από τους τομείς των σπουδών Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας (π.χ. Γλωσσολογία, Επιστήμη της Λογοτεχνίας, Διδακτική της ξένης γλώσσας). Επίσης εξασκείται η λεξιλογική ικανότητα των φοιτητών και φοιτητριών και διδάσκονται γραμματικά φαινόμενα επιπέδου γλωσσομάθειας Γ1.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες αναμένεται να είναι σε θέση να:

- κατανοούν και να επεξεργάζονται επιστημονικά κείμενα από τους διάφορους τομείς των σπουδών τους,
- σχολιάζουν και να εκφράζουν την άποψή τους για τις θέσεις του συγγραφέα ενός κειμένου,
- διατυπώνουν γραπτώς τη δική τους θέση και να τη στηρίζουν με επιχειρήματα χρησιμοποιώντας τα κατάλληλα εκφραστικά μέσα,
- παρουσιάζουν προφορικά ένα επιστημονικό κείμενο και να απαντούν σε σχετικές ερωτήσεις,
- χειρίζονται με σχετική ευχέρεια τον επιστημονικό λόγο της Γερμανικής.

Τρόπος αξιολόγησης: γραπτή και προφορική εξέταση στο τέλος του εξαμήνου (με βαρύτητα στον τελικό βαθμό: 60% ο βαθμός της γραπτής εξέτασης προς 40% ο βαθμός της προφορικής εξέτασης. Ο φοιτητής θα πρέπει να πάρει τη βάση (πέντε) τόσο στη γραπτή όσο και στην προφορική εξέταση, προκειμένου να κατοχυρώσει το μάθημα.)

2ο Εξάμηνο

DPY 11: Μορφολογία

Διδάσκουσα: Χριστίνα Αλεξανδρή

Η Εισαγωγή στην Μορφολογία στοχεύει στην εξοικείωση με τα βασικά στοιχεία και τις βασικές αρχές της Μορφολογίας, την περιγραφή, ανάλυση και κατηγοριοποίηση των μορφημάτων ως βασικών συστατικών της δομής των λέξεων. Περιγράφονται οι διαδικασίες σχηματισμού των λέξεων με γνώμονα την αποτελεσματική σύνδεση της Μορφολογίας τόσο με το Φωνολογικό Επίπεδο όσο και με τα Επίπεδα της Σύνταξης και της Σημασιολογίας.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα είναι σε θέση να:

- έχουν τις θεμελιώδεις και απαραίτητες γνώσεις των βασικών στοιχείων και βασικών αρχών της Μορφολογίας,
- κατανοούν τις σχέσεις της Μορφολογίας με άλλα πεδία έρευνας της Γλωσσολογίας.

Μαθησιακοί στόχοι

Στόχος του μαθήματος είναι η απόκτηση εκ μέρους του φοιτητή/της φοιτήτριας βασικών γνώσεων Μορφολογίας. Συγκεκριμένα, το μάθημα στοχεύει

- στην εξοικείωση με ειδικά ζητήματα της Μορφολογίας,
- στη σύνδεσή τους με τις εφαρμογές της στην Μετάφραση, στην Λεξικογραφία και στην Υπολογιστική Γλωσσολογία και
- στη μελέτη και επεξεργασία της σχετικής γερμανόφωνης βιβλιογραφίας.

Μαθησιακά αποτελέσματα

Ο φοιτητής/η φοιτήτρια με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα είναι σε θέση

- να διακρίνει και να ερμηνεύει απλά γλωσσολογικά φαινόμενα,
- να κατανοεί και να περιγράφει αφηρημένες θεωρητικές γλωσσολογικές έννοιες,
- να έχει τις θεμελιώδεις και απαραίτητες γνώσεις των βασικών στοιχείων και βασικών αρχών της Μορφολογίας,
- να κατανοεί τις σχέσεις της Μορφολογίας με άλλα πεδία έρευνας της Γλωσσολογίας.

Τρόπος αξιολόγησης: *γραφτή εργασία*

DPY 13: Σύνταξη

Διδάσκουσα: Αγγελική Τσόκογλου

Αντικείμενο έρευνας της Σύνταξης είναι η περιγραφή και ανάλυση της δομής της πρότασης και των συστατικών της. Στο εισαγωγικό αυτό μάθημα πραγματευόμαστε αρχικά ορισμένες βασικές αρχές που διέπουν τη Θεωρία της Γλώσσας. Στη συνέχεια παρουσιάζεται – με παραδείγματα από τη Γερμανική γλώσσα – η σταδιακή διαμόρφωση της συντακτικής θεωρίας και η ανάλυση της πρότασης σε διάφορες φάσεις: Παραδοσιακή (περιγραφική) Γραμματική, Δομισμός, Γραμματική της Φραστικής Δομής και Θεωρία του Χ-τονούμενου στο πλαίσιο της Γενετικής Γραμματικής.

Τρόπος αξιολόγησης: *γραφτή εξέταση*

DPY 18: Εισαγωγή στη Διδακτική της Γερμανικής ως Ξένης Γλώσσας I

Διδάσκουσα: *Ιωάννα Καρβέλα*

Στόχος του μαθήματος είναι να προσφέρει στους φοιτητές και τις φοιτήτριες του β' εξαμήνου τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες, βάσει των οποίων θα μπορέσουν να παρακολουθήσουν τα μαθήματα Διδακτικής των επόμενων εξαμήνων, αλλά και ικανότητες που θα πρέπει να έχουν ως μελλοντικοί καθηγητές της Γερμανικής Γλώσσας. Ειδικότερα η ύλη του μαθήματος περιλαμβάνει τους εξής τομείς της Διδακτικής: α) Παράγοντες, οι οποίοι επηρεάζουν την εκμάθηση της ξένης γλώσσας (π.χ. προσωπικότητα και ηλικία του μαθητή, κίνητρα εκμάθησης), β) οι τέσσερις βασικές γλωσσικές δεξιότητες (κατανόηση γραπτού και προφορικού λόγου, παραγωγή γραπτού λόγου και ομιλία) και οι ιδιαιτερότητες κάθε δεξιότητας στην πράξη του μαθήματος, γ) οι σημαντικότερες μέθοδοι διδασκαλίας της ξένης γλώσσας.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα είναι σε θέση να:

- προσδιορίζουν τους παράγοντες, οι οποίοι επηρεάζουν τη διδασκαλία της ξένης γλώσσας,
- αξιολογούν αυτούς τους παράγοντες και να τους λαμβάνουν υπόψη κατά την οργάνωση και το σχεδιασμό του μαθήματος,
- επιλέγουν, να διαμορφώνουν και να αξιολογούν κατάλληλες ασκήσεις για την ανάπτυξη κάθε μιας από τις τέσσερις βασικές γλωσσικές δεξιότητες,
- γνωρίζουν τα χαρακτηριστικά των σημαντικότερων μεθόδων διδασκαλίας της ξένης γλώσσας.

Τρόπος αξιολόγησης: *γραφτή εξέταση*

DPY 21: Εισαγωγή στην Επιστήμη της Λογοτεχνίας II

Διδάσκουσες: *Κατερίνα Καρακάση / Αναστασία Χουρναζίδη*

ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Υποβάθρου

Το μάθημα, που ως στόχο έχει την εξοικείωση των φοιτητών με σημαντικές φιλολογικές πρακτικές και αφορά την ιστορία και την θεωρία των λογοτεχνικών ειδών, αποτελεί την πρώτη επαφή των φοιτητών σε πανεπιστημιακό επίπεδο με τα συγκεκριμένα, πολύ σημαντικά φιλολογικά εργαλεία, δηλαδή με τις δυνατότητες της φιλολογίας αφενός να ταξινομεί λογοτεχνικά κείμενα και αφετέρου να θεωρητικοποιεί αυτή την ταξινομική της δραστηριότητα. Στο πλαίσιο του μαθήματος οι φοιτητές θα ανακαλέσουν γνώσεις που απέκτησαν στη δευτεροβάθμια εκπαίδευσή τους και θα τις επεκτείνουν στο πεδίο της Γερμανικής Φιλολογίας. Το μάθημα αποτελείται από δύο μέρη: ένα θεωρητικό (διαλέξεις) και ένα πρακτικό (εργαστηριακές ασκήσεις / Tutorium). Στο θεωρητικό μέρος

παρουσιάζονται κριτικά η ιστορία των κατηγοριοποιήσεων καθώς και σημαντικές κατηγορίες λογοτεχνικών έργων, ενώ στο πρακτικό μέρος ζητείται από τους φοιτητές η εφαρμογή των θεωρητικών εργαλείων σε συγκεκριμένα κείμενα εξασφαλίζοντας μέσω της πρακτικής εξάσκησης την κατανόηση των θεωρητικών εννοιών.

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση:

- να αναγνωρίζουν διαφορετικά λογοτεχνικά είδη,
- να ταξινομούν αυτόνομα λογοτεχνικά κείμενα σε λογοτεχνικά είδη,
- να εφαρμόζουν θεωρητικά μοντέλα πάνω σε συγκεκριμένα λογοτεχνικά κείμενα,
- να συγκρίνουν διαφορετικά λογοτεχνικά είδη μεταξύ τους.

Τρόπος εξέτασης: *γραφτή εξέταση*

Παρέχεται βασική πρωτογενής και δευτερογενής βιβλιογραφία (έντυπα, διαδικτυακές πηγές), ενώ το μάθημα υποστηρίζεται από την ηλεκτρονική τάξη.

DLY 24: Λογοτεχνία του 20ού αιώνα

Διδάσκων: *Νικόλαος-Ιωάννης Κοσκινάς*

Στόχος του μαθήματος είναι να παρουσιάσει σημαντικές τάσεις της γερμανόφωνης λογοτεχνίας του 20ού αιώνα, επιμένοντας κατά κύριο λόγο στο πρώτο του ήμισυ (1900-1945). Τα μοντερνιστικά ρεύματα των αρχών του αιώνα (Νατουραλισμός, Συμβολισμός), η αβανγκάρντ (Εξπρεσιονισμός, Dada) και η Λογοτεχνία του Μεσοπολέμου (1918-1933) είναι κάποιοι από τους σταθμούς, στους οποίους θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες αναμένεται να

- έχουν αποκτήσει γνώσεις για τα κυρίαρχα λογοτεχνικά ρεύματα και τα μείζονα ιστορικά, κοινωνικά και πολιτικά γεγονότα της υπό εξέταση περιόδου,
- γνωρίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά αντιπροσωπευτικών κειμένων της εποχής,
- μπορούν να προβούν σε πρώτες ερμηνευτικές προσεγγίσεις αυτών των κειμένων.

Τρόπος αξιολόγησης: *γραφτή εξέταση*

Παρέχεται βασική πρωτογενής και δευτερογενής βιβλιογραφία (έντυπα, διαδικτυακές πηγές) ενώ το μάθημα υποστηρίζεται από την ηλεκτρονική τάξη.

DLY 29: Γερμανικός Πολιτισμός

Διδάσκων: *Στέφαν Λίντινγκερ*

Αυτό το μάθημα αποτελεί εισαγωγή στην πολιτική ιστορία και τον πολιτισμό των γερμανόφωνων χωρών. Παρουσιάζονται οι πιο σημαντικές πολιτικές και πολιτισμικές εξελίξεις από τη μεσαιωνική έως και τη σημερινή εποχή. Σκοπός του μαθήματος είναι η παροχή των βασικών γνώσεων του πολιτισμού, οι οποίες θεωρούνται απαραίτητες για την ιστορική προσέγγιση της γερμανόφωνης λογοτεχνίας.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση

- να κατανοούν και να εφαρμόζουν σωστά βασικές πολιτικές και πολιτισμικές έννοιες, χαρακτηριστικές για την ιστορία των γερμανόφωνων χωρών
- να συνδέουν συγκεκριμένα γεγονότα, άτομα και έργα με αντίστοιχες εποχές της ιστορίας των γερμανόφωνων χωρών, όπως και με συγκεκριμένες εξελίξεις και τάσεις, χαρακτηριστικές για τις αντίστοιχες εποχές.

Τρόπος εξέτασης: *γραφτή εξέταση*

DAY 02: Εισαγωγή στον επιστημονικό τρόπο εργασίας

Διδάσκουσα: Έλενα-Φοίβη Χυτήρη

Όποιος σπουδάζει, δεν έχει να αντιμετωπίσει μόνο έναν μεγάλο όγκο ύλης που θα πρέπει να μελετήσει, αλλά θα πρέπει επίσης, και να «μάθει πώς να μαθαίνει» συστηματικά και να χειρίζεται τα όσα έμαθε. Θα πρέπει δηλαδή, όχι μόνο να αναπαράγει σωστά, σε μια εξέταση, τις γνώσεις που αποκόμισε στο μάθημα, αλλά και να είναι σε θέση να συμμετέχει, ήδη στη διάρκεια των σπουδών του, στην επιστημονική συζήτηση. Η συζήτηση αυτή μπορεί να διεξάγεται τόσο προφορικά όσο και γραπτά. Προφορικά έχει τη μορφή μιας ανακοίνωσης (Referat) σε ένα σεμινάριο καθώς επίσης και της επακόλουθης συζήτησης στο πλαίσιο αυτό. Γραπτά έχει τη μορφή μιας σεμιναριακής ή/και διπλωματικής εργασίας.

Ουσιώδης προϋπόθεση είναι να μπορεί ο φοιτητής/η φοιτήτρια να αντιμετωπίζει με κριτική σκέψη τα όσα διαβάζει και τα όσα ακούει στις παραδόσεις και τα σεμινάρια, αλλά και να μπορεί να θέτει εύλογα ερωτήματα. Αυτό ισχύει τόσο για τη συζήτηση που γίνεται στα μαθήματα, όσο και για την ενασχόληση με λογοτεχνικά και επιστημονικά κείμενα.

Όλα αυτά έχουν όμως και «υλικές» προϋποθέσεις: Πού και πώς βρίσκει κανείς επιστημονική βιβλιογραφία; Πώς την παραθέτει σωστά; Πώς χειρίζεται τις πληροφορίες από το διαδίκτυο; Τι είναι σε μια επιστημονική εργασία αποδεκτό και ποια είναι τα τυπικά χαρακτηριστικά της;

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες που ολοκληρώνουν επιτυχώς το μάθημα είναι σε θέση να:

- βρίσκουν βιβλιογραφία,
- προσανατολίζονται σε βιβλιοθήκες / σε αρχεία,
- επεξεργάζονται κριτικά τη βιβλιογραφία,
- παραθέτουν σωστά τη βιβλιογραφία,
- συντάσσουν ένα handout,
- κάνουν μια προφορική παρουσίαση,
- συντάσσουν μια γραπτή εργασία.

Προϋποθέσεις για την επιτυχή συμμετοχή είναι η τακτική παρακολούθηση του μαθήματος και η ενεργή συμμετοχή σε αυτό.

Τρόπος εξέτασης: α) εβδομαδιαίες ασκήσεις (20%), β) προφορική παρουσίαση (20%), γ) γραπτή εργασία (60%)

Συγγράμματα (εναλλακτικά):

Moeninghoff, B. & Meyer-Krentler, E. (2019): Arbeitstechniken Literaturwissenschaft (18. Auflage), Wilhelm Fink.

Richter, U. & Fügert, N. (2016). Wissenschaftlich arbeiten und schreiben. Stuttgart: Ernst Klett Verlag (ΕΥΔΟΞΟΣ, Κωδικός βιβλίου 102073012).

DPY 15: Σημασιολογία

Διδάσκων: Βίνφριντ Λέχνερ

Η Σημασιολογία ασχολείται με την ερμηνεία των λέξεων και με τις συστηματικές σχέσεις οι οποίες χαρακτηρίζουν τη δημιουργία σύνθετων σημασιών από πιο βασικές σημασιολογικές ενότητες. Σκοπός της είναι να εξηγήσει πώς λειτουργεί το διανοητικό σύστημα, το οποίο επιτρέπει στους ομιλητές να ερμηνεύουν οποιαδήποτε έκφραση της γλώσσας τους. Συγκεκριμένο αντικείμενο αυτής της εισαγωγής στη Σημασιολογία είναι η αναζήτηση για απαντήσεις στα εξής ερωτήματα: Τι είναι η σημασία και πώς μπορεί να περιγραφεί; Πώς μπορούμε να ανακαλύψουμε τις υποκείμενες ερμηνείες των προτάσεων; Με ποιον τρόπο συνδέονται μεταξύ τους σημασία, γλώσσα και σκέψη;

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες αναμένεται να:

- αναγνωρίζουν και να περιγράψουν συστηματικά χαρακτηριστικά της γλωσσικής σημασίας,
- διακρίνουν τα σημασιολογικά από τα συντακτικά χαρακτηριστικά της γλώσσας,
- αναγνωρίζουν απλά σημασιολογικά φαινόμενα,
- κατανοούν πότε μπορεί η σημασιολογία να χρησιμοποιηθεί στη γλωσσική διδασκαλία,
- διακρίνουν μεταξύ διαφορετικών θεωριών πάνω στο ίδιο φαινόμενο και να αιτιολογούν πώς διαφοροποιούνται οι θεωρίες αυτές.

Τρόπος αξιολόγησης: ασκήσεις για το σπίτι και γραπτή εξέταση

DPY 16: Συγκριτική Γλωσσολογία

Διδάσκουσα: Μαρία Κολιοπούλου

Στο πλαίσιο του μαθήματος θα μελετηθεί η Συγκριτική Γλωσσολογία ως επιμέρους κλάδος της Γενικής Γλωσσολογίας. Θα μελετηθεί δηλαδή, πώς η γλώσσα, τόσο ως σύστημα όσο και ως μέσο επικοινωνίας, εξετάζεται στο πλαίσιο της Συγκριτικής Γλωσσολογίας. Επιπλέον, θα δοθεί μια επισκόπηση των γλωσσών του κόσμου (συμπεριλαμβανομένων των περισσότερο ομιλούμενων και των απειλούμενων) καθώς και των διαφόρων γλωσσικών οικογενειών. Έτσι, αποσκοπείται η διαφοροποίηση των ερευνητικών μεθόδων της Συγκριτικής Γλωσσολογίας και της Τυπολογίας. Η επακριβής εξέταση των χαρακτηριστικών της σύγχρονης έρευνας της Συγκριτικής Γλωσσολογίας, καθώς και της για τη Συγκριτική Γλωσσολογία κεντρικής έννοιας του Tertium Comparationis, θα οδηγήσουν σε έναν λεπτομερή ορισμό του κλάδου.

Βασικός στόχος του μαθήματος είναι επομένως ο ακριβής ορισμός του πεδίου της Συγκριτικής Γλωσσολογίας, τόσο στο πλαίσιο της Γενικής Γλωσσολογίας, όσο και σε σύγκριση με γειτνιάζοντες κλάδους, όπως π.χ. της Τυπολογίας και της Ιστορικοσυγκριτικής Γλωσσολογίας. Μέσω της παρουσίασης της ιστορίας της Συγκριτικής Γλωσσολογίας θα διαπιστωθεί πώς αυτή έχει εγκαθιδρυθεί σήμερα. Θα δοθούν παραδείγματα συγκριτικών μελετών της γερμανικής γλώσσας ιδιαίτερα σε σύγκριση με την ελληνική.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος αναμένεται ότι οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα κατανοούν την έννοια της Συγκριτικής Γλωσσολογίας, καθώς θα γνωρίσουν την ιστορία και τις ερευνητικές της μεθόδους και θα μπορούν να τη διαχωρίζουν από γειτονικούς κλάδους.

Τρόπος εξέτασης: *γραφτή εξέταση*

DLY 23: Λογοτεχνία του 19ου αιώνα

Διδάσκουσα: *Θεολογία Τράκα*

Στόχος του μαθήματος είναι να παρουσιάσει τα σημαντικότερα λογοτεχνικά ρεύματα και τις τάσεις που αναπτύσσονται στη γερμανόφωνη λογοτεχνία του 19ου αιώνα, εστιάζοντας κατά κύριο λόγο στον Ρομαντισμό, τη γερμανική φιλελληνική ποίηση, τη λογοτεχνία του Vormärz και τον Ρεαλισμό.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες αναμένεται να:

- περιγράφουν τα βασικά χαρακτηριστικά (σε θεματικό, υφολογικό και ποιητολογικό επίπεδο) των κύριων λογοτεχνικών ρευμάτων και τάσεων του 19ου αιώνα,
- εντάσσουν τα κείμενα στα ιστορικά και πολιτισμικά τους συμφραζόμενα,
- προβαίνουν σε ερμηνευτικές προσεγγίσεις κειμένων της εποχής.

Τρόπος αξιολόγησης: *γραφτή εξέταση*

DLY 26: Θεωρία της Λογοτεχνίας

Διδάσκουσες: *Κατερίνα Καρακάση / Αναστασία Χουρναζίδη*

Η θεωρία της λογοτεχνίας μας παρέχει τη σχετική ορολογία και την επιχειρηματολογία που χρειαζόμαστε για την κατανόηση, ερμηνεία και τη συστηματική μελέτη λογοτεχνικών κειμένων. Η ερμηνεία της λογοτεχνίας συσχετίζει, συνεπώς, λογοτεχνικά φαινόμενα με θεωρητικές έννοιες. Ο τρόπος με τον οποίο πρέπει να γίνεται αυτός ο συσχετισμός είναι αντικείμενο της θεωρίας της λογοτεχνίας. Το μάθημα εισάγει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες σε σύγχρονες τάσεις της θεωρίας της λογοτεχνίας.

Τρόπος αξιολόγησης: *γραφτή εξέταση*

DLY 28: Εισαγωγή στη Θεωρία και Πρακτική της Μετάφρασης

Διδάσκουσα: *Θεολογία Τράκα*

Αυτό το εισαγωγικό μάθημα αποσκοπεί πρωταρχικά να μεταδώσει τη βασική θεωρία της μεταφρασεολογίας στην ιστορική εξέλιξή της. Το δεύτερο κύριο αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η μεταφρασεοστρεφής αντιπαραβολική γλωσσολογική ανάλυση σε διάφορα επίπεδα (φωνητική / φωνολογία, γραφητική / γραφολογία, μορφολογία, σύνταξη, σημασιολογία, λεξικολογία, φρασεολογία, πραγματολογία, κειμενογλωσσολογία, υφολογία, ανάλυση λόγου) όσον αφορά το γλωσσικό ζεύγος της ελληνικής και της γερμανικής. Από τη σκοπιά της μεταφραστικής πρακτικής, επιλεγμένα μεταφραστικά προβλήματα του γλωσσικού ζεύγους της ελληνικής και της γερμανικής θα εξεταστούν λεπτομερώς με παραδείγματα από διάφορα κειμενικά είδη.

Ως εισαγωγή στην ερευνητική μεθοδολογία και τη χρήση βοηθημάτων για μεταφραστικούς σκοπούς, παρουσιάζονται, συγκρίνονται και αξιολογούνται με κριτικό πνεύμα βιβλιογραφικοί πόροι, έντυπα ή ηλεκτρονικά λεξικά και γλωσσάρια, καθώς και άλλα μεταφραστικά εργαλεία (πλατφόρμες αυτόματης μετάφρασης, μεταφραστικές μνήμες, τράπεζες γλωσσικών δεδομένων, παράλληλα σώματα κειμένων).

Με την επιτυχή συμμετοχή τους στο μάθημα, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες

- σχηματίζουν αντίληψη για μεταφραστικές διεργασίες σε μεταφρασεολογική βάση,
- είναι σε θέση να εντοπίζουν με ακρίβεια και να αντιμετωπίζουν με ειδημοσύνη ειδικά μεταφραστικά προβλήματα ως προς το γλωσσικό ζεύγος της ελληνικής και της γερμανικής,
- μπορούν να εφαρμόζουν κατάλληλες μεταφραστικές στρατηγικές και τεχνικές σε διάφορα κειμενικά είδη,
- εξοικειώνονται με ποικίλα λεξικογραφικά βοηθήματα και μεταφραστικά εργαλεία.

Πληροφορίες σχετικά με το μάθημα, βασική και πρόσθετη βιβλιογραφία, επιμέρους θέματα, υλικά εργασίας και μεταφραστικές ασκήσεις θα αναρτηθούν σε ηλεκτρονική μορφή στην πλατφόρμα eClass.

Τρόπος αξιολόγησης: γραπτή εξέταση

DGA 32: Θεωρία Σύνταξης

Διδάσκουσα: Αγγελική Τσόκογλου

Στην ιστορία της Γλωσσολογίας, η μελέτη της δομής της πρότασης έχει συντελέσει στην ανάπτυξη της συντακτικής θεωρίας. Κατά την εξέταση της δομής καθοριστική είναι η διάταξη των προτασικών όρων.

Στόχος του σεμιναρίου είναι:

- η περιγραφή της προτασικής δομής και της σειράς των όρων της γερμανικής γλώσσας στο πλαίσιο της περιγραφικής γραμματικής,
- η ανάλυση και ερμηνεία της προτασικής δομής και της σειράς των όρων στο θεωρητικό πρότυπο της Γενετικής Γραμματικής και
- η παρουσίαση της ανάπτυξης της συντακτικής θεωρίας στο πλαίσιο της Γενετικής Γραμματικής, από το πρότυπο της Θεωρίας Κυβέρνησης και Αναφορικής Δέσμησης έως το Μινιμαλιστικό Πρόγραμμα.

Τρόπος αξιολόγησης: *γραφτή εξέταση*

DGA 38: Φρασεολογία: Συγκριτική Φρασεολογία

Διδάσκων: Μάριος Χρύσου

Η Φρασεολογία ως πεδίο έρευνας των στερεότυπων εκφράσεων ή φρασεολογισμών αποτελεί έναν από τους νεότερους κλάδους της Γλωσσολογίας. Στο πλαίσιο της Συγκριτικής Φρασεολογίας αντιπαραβάλλονται τα φρασεολογικά (υπο)συστήματα δύο ή περισσότερων γλωσσών ή γλωσσικών ποικιλιών με στόχο τη διαπίστωση των ομοιοτήτων και διαφορών τους, ενώ τα πορίσματά της είναι σημαντικά για τη Φρασεογραφία, τη Διδακτική της ξένης γλώσσας και τη Μετάφραση. Στόχο του σεμιναρίου αποτελεί η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τις βασικές έννοιες της Φρασεολογίας και τις μεθόδους της Συγκριτικής Φρασεολογίας. Για αυτόν τον σκοπό εξετάζονται επιλεγμένα φρασεολογικά υποσυστήματα της Γερμανικής και Ελληνικής ως προς την διαγλωσσική συγκριτική τους διάσταση.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να

- περιγράφουν τις ιδιαιτερότητες των φρασεολογισμών και να τους διακρίνουν από τα ελεύθερα λεξικά συντάγματα βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων,
- ταξινομούν τους φρασεολογισμούς με βάση τη μορφή, το περιεχόμενο και τη χρήση τους,
- επεξεργάζονται μοντέλα συγκριτικής ανάλυσης και να περιγράφουν επιμέρους κριτήρια για την διαγλωσσική αντιπαραβολή,
- αντιπαραβάλουν φρασεολογικά υποσυστήματα της Γερμανικής και Ελληνικής διερευνώντας συστηματικά ομοιότητες και διαφορές και να διατυπώνουν συμπεράσματα σχετικά με τον βαθμό της διαγλωσσικής ισοδυναμίας.

Τρόπος αξιολόγησης: α) ενεργός συμμετοχή (20%), β) προφορική παρουσίαση (30%), γ) γραπτή εργασία (50%)

DGB 40: Διάδραση Γλωσσικών Επιπέδων

Διδάσκων: Βίνφριντ Λέχνερ

Νεώτερες έρευνες στη διεπαφή σύνταξης - σημασιολογίας έχουν οδηγήσει στη δημιουργία ενός πετυχημένου ερευνητικού χώρου της τυπικής γλωσσολογίας που ασχολείται με τα εξής ερωτήματα: (α) Ποια είναι η σημασία των εκφράσεων της γλώσσας; (β) Με ποιους μηχανισμούς ερμηνεύονται σημασιολογικά (σχέση σύνταξης και σημασιολογίας) οι συντακτικές ενότητες (φράσεις, προτάσεις). Σύμφωνα με την επικρατέστερη υπόθεση σήμερα, οι πληροφορίες της σύνταξης μεταφέρονται στη σημασιολογία μέσω του επιπέδου της Λογικής Δομής, το οποίο εμπεριέχει τόσο στοιχεία συντακτικά όσο και στοιχεία των γλωσσών της λογικής. Στο μάθημα αυτό θα συζητήσουμε τα βασικά χαρακτηριστικά της Λογικής Δομής μέσα από την ανάλυση των φαινομένων της Αναφορικής Σύνδεσης, της Έλλειψης και της εμβέλειας των ποσοδεικτών. Στόχος μας είναι να εξετάσουμε κατά πόσον τα φαινόμενα αυτά προσφέρουν επιχειρήματα για την ύπαρξη του αφηρημένου επιπέδου της Λογικής Δομής.

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες που θα ολοκληρώσουν με επιτυχία το σεμινάριο θα έχουν τις εξής ικανότητες:

- Θα έχουν τις βάσεις για την απαγωγική, αναλυτική επιχειρηματολογία.
- Θα διακρίνουν και θα επιλέγουν μεταξύ διαφορετικών θεωριών και θα αιτιολογούν την επιλογή τους.
- Θα διαβάζουν και θα κατανοούν απλά κείμενα από την ειδική βιβλιογραφία.

Τρόπος αξιολόγησης: ασκήσεις και γραπτή εξέταση

DGB 41: Θεωρίες Γλωσσικής Κατάκτησης

Διδάσκουσα: Κατερίνα Κανελλά

Από βιολογική άποψη, η ανθρώπινη γλώσσα είναι το πιο περίπλοκο είδος συμπεριφοράς, το οποίο είναι διαφορετικό τόσο ποιοτικά όσο και ποσοτικά από όλες τις άλλες ζωικές μορφές επικοινωνίας. Σε αντίθεση με την ζωική επικοινωνία, η ανθρώπινη γλώσσα δεν μαθαίνεται με την μίμηση, αλλά μόνο με την έκθεση σε γλωσσικά δεδομένα, και χωρίς να γίνεται καθοδήγηση στα παιδιά. Οι θεωρίες γλωσσικής κατάκτησης προσπαθούν να κατανοήσουν τις τυπικές, γνωστικές, και βιολογικές προϋποθέσεις για την ανάπτυξη της γλώσσας στον ανθρώπινο οργανισμό.

Το μάθημα παρέχει μια επισκόπηση των βασικών πορισμάτων της έρευνας ως προς την κατάκτηση της γλώσσας και εξετάζει επίσης τα ακόλουθα θέματα: (i) κεντρικά φαινόμενα της γλωσσικής κατάκτησης στη φωνολογία, τη σύνταξη και τη σημασιολογία, (ii) πειραματικές μέθοδοι, τεστ και ανάλυση των στατιστικών δεδομένων, (iii) σχέση μεταξύ των θεωριών

γλωσσικής κατάκτησης και τυπικής γλωσσολογίας, και (iv) βιολογικές και ψυχολογικές βάσεις της κατάκτησης της γλώσσας.

Τρόπος εξέτασης: *ασκήσεις για το σπίτι & γραπτή εργασία*

DGB 44: Εμπειρική Γλωσσολογική Έρευνα

Διδάσκουσα: *Χριστίνα Αλεξανδρή*

Στο σεμινάριο αυτό επιχειρείται ο σχεδιασμός και η διεξαγωγή γλωσσολογικής έρευνας σε σχέση με ένα καθορισμένο πεδίο εφαρμογής της γλώσσας, δηλαδή μιας υπογλώσσας στον γραπτό ή στον προφορικό λόγο (για παράδειγμα τεχνικά κείμενα, δημοσιογραφικά κείμενα). Στο σεμινάριο παρουσιάζονται επιλεγμένα είδη υπογλώσσας. Η έρευνα αφορά όλα τα επίπεδα της γλώσσας (για παράδειγμα: Σύνταξη, Σημασιολογία Πραγματολογία), αλλά είναι δυνατόν να δίνεται έμφαση σε ένα ή περισσότερα επίπεδα, ανάλογα με το είδος της υπογλώσσας που εξετάζεται.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα είναι σε θέση να:

- γνωρίζουν και να κατανοούν τον τρόπο σχεδιασμού και διεξαγωγής γλωσσολογικής έρευνας σε σχέση με ένα καθορισμένο πεδίο εφαρμογής της γλώσσας,
- κατέχουν τα βασικά γλωσσολογικά χαρακτηριστικά των προφορικών ή γραπτών κειμένων (τεχνικά, οικονομικά και δημοσιογραφικά κείμενα).

Μαθησιακοί στόχοι

- εξοικείωση με τις εφαρμογές του γνώριμου επιστημονικού πεδίου της Γλωσσολογίας,
- η πρακτική χρήση της γλωσσικής γνώσης σε διαφορετικά επιστημονικά πεδία και επαγγελματικούς τομείς,
- η χρήση και επεξεργασία της σχετικής γερμανόφωνης και διεθνούς βιβλιογραφίας.

Μαθησιακά αποτελέσματα

Ο φοιτητής/ η φοιτήτρια μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα έχει εξοικειωθεί με την Εμπειρική Γλωσσολογική Έρευνα και θα είναι σε θέση

- να συνδέσει τα πολλαπλά πεδία και επίπεδα ανάλυσης της Γλωσσολογίας με τους τομείς εφαρμογής της,
- να διεξάγει εμπειρική γλωσσολογική έρευνα με στόχο τη γλωσσολογική ανάλυση, την μετάφραση, την χρήση αυθεντικών κειμένων στην διδασκαλία και την χρήση γλωσσολογικής γνώσης σε εξειδικευμένες εφαρμογές,
- να αξιολογήσει το περιεχόμενο, το επίπεδο δυσκολίας και τα ειδικά χαρακτηριστικά και γλωσσολογικά στοιχεία διαφορετικών ειδών γραπτών και προφορικών κειμένων,
- να επεξεργάζεται δημιουργικά και να εφαρμόζει θεωρητικά εργαλεία και σύγχρονες ερευνητικές μεθόδους στην πράξη,
- να επεξεργάζεται αυτόνομα πρωτογενείς πηγές, να αξιολογεί κριτικά τις υπάρχουσες δευτερογενείς πηγές, να συνθέτει μια επιστημονική εργασία.

Τρόπος αξιολόγησης: *γραφτή εργασία*

DGC 51: Θεωρία της Ανάγνωσης

Διδάσκουσα: *Ιωάννα Καρβέλα*

Στο μάθημα αυτό θα ασχοληθούμε με τις βάσεις της θεωρίας της ανάγνωσης δίνοντας έμφαση στις ιδιαιτερότητες της ανάγνωσης στην ξένη γλώσσα. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες που θα ολοκληρώσουν με επιτυχία το μάθημα θα είναι σε θέση να:

- γνωρίζουν τα κυριότερα μοντέλα πρόσληψης γραπτού λόγου,
- αξιολογούν τις ιδιαιτερότητες της ανάγνωσης στην ξένη γλώσσα,
- εξετάζουν τη σχέση κειμενικής δομής και κατανόησης του κειμένου, λαμβάνοντας υπόψη μεταξύ άλλων και τα χαρακτηριστικά των διαφόρων κειμενικών ειδών.

Τρόπος αξιολόγησης: *γραφτή εξέταση*

Σύγγραμμα: Καζάζη Μαρία (2004): *Ψυχολογία του Αναγνώστη, Ψυχολογία της Ανάγνωσης*. Εκδ. Γ. Παρικός & ΣΙΑ ΕΕ. Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 16626.

DGD 51: Ανάλυση και σχεδιασμός διδακτικού υλικού στο μάθημα της Γερμανικής ως ξένης γλώσσας

Διδάσκουσα: *Κατερίνα Κανελλά*

Για τον προγραμματισμό, τον σχεδιασμό και την πραγμάτωση της αποτελεσματικής διδασκαλίας ξένων γλωσσών, η ύπαρξη πλούσιου και κατάλληλου διδακτικού υλικού είναι κεντρικής σημασίας. Στόχος αυτού του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητριών και φοιτητών με κριτήρια για την ανάλυση και αξιολόγηση έτοιμου διδακτικού υλικού για τη Γερμανική ως ξένη γλώσσα, όπως προσφέρεται με τη μορφή διδακτικών βιβλίων. Στοχεύει επίσης στην ανάπτυξη της ικανότητάς τους να αξιοποιούν αυτό το υλικό συνειδητά και να το χειρίζονται με ευέλικτο τρόπο για τους εκάστοτε διδακτικούς σκοπούς. Επιπλέον, το σεμινάριο στοχεύει στην ανάπτυξη της ικανότητας των φοιτητριών και φοιτητών για τον αυτόνομο σχεδιασμό συμπληρωματικού ή εναλλακτικού διδακτικού υλικού βασισμένου σε αυθεντικά κείμενα. Έμφαση προσδίδεται στην προσαρμογή του στα ειδικά ενδιαφέροντα και τις ειδικές ανάγκες των μαθητριών και μαθητών. Οι φοιτήτριες και φοιτητές θα δοκιμάσουν τον σχεδιασμό μιας διδακτικής ενότητας, η οποία πρέπει να συμπεριλαμβάνει εκτός από έτοιμο διδακτικό υλικό και αυτόνομα σχεδιασμένο υλικό.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτήτριες και φοιτητές αναμένεται να είναι σε θέση να:

- περιγράφουν τα κυριότερα κριτήρια για την ανάλυση και αξιολόγηση διδακτικών βιβλίων για τη Γερμανική ως ξένη γλώσσα,
- εφαρμόζουν αυτά τα κριτήρια στην ανάλυση των διδακτικών ενοτήτων και του διδακτικού υλικού που περιλαμβάνουν,
- σχεδιάζουν διδακτικά αιτιολογημένο συμπληρωματικό υλικό για τη διαμόρφωση διδακτικών ενοτήτων.

Τρόπος εξέτασης: γραπτή εργασία

DGD 52 (ΠΑΕ 3): Σχεδιασμός και Οργάνωση Μαθημάτων

Διδάσκουσα: Δάφνη Βηδενμάιερ

Κεντρική θέση στην εκπαίδευση των καθηγητών της Γερμανικής ως ξένης γλώσσας καταλαμβάνει η ικανότητα σχεδιασμού και οργάνωσης μαθημάτων. Το σεμινάριο στοχεύει στο να αναπτύξουν οι φοιτητές και οι φοιτήτριες γνώσεις και δεξιότητες σχετικά με τον σχεδιασμό και την οργάνωση του ξενόγλωσσου μαθήματος. Αντικείμενο διερεύνησης αποτελούν οι δυνατότητες προαγωγής των επικοινωνιακών δραστηριοτήτων κατανόησης/παραγωγής γραπτού και προφορικού λόγου, καθώς και η εξάσκηση επιμέρους ικανοτήτων, όπως της λεξιλογικής και γραμματικής ικανότητας με βάση κατάλληλα κείμενα. Προς την κατεύθυνση αυτή οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα εξετάσουν τη θέση επικοινωνιακών δραστηριοτήτων και ικανοτήτων στο Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς (ΚΕΠΑ) και στο Ενιαίο Πρόγραμμα Σπουδών για τις Ξένες Γλώσσες (ΕΠΣ-ΞΓ). Επίσης, θα εξοικειωθούν με τις αρχές οργάνωσης του μαθήματος και με τις ποικίλες στρατηγικές που προάγουν την αυτενέργεια των μαθητών. Τέλος, θα έχουν την ευκαιρία να εφαρμόσουν τις θεωρητικές αρχές σχεδιάζοντας και διεξάγοντας με βάση το παράδειγμα της Γερμανικής ως ξένης γλώσσας μια διδακτική ενότητα, η οποία θα αποτελέσει αφορμή για τη συσχέτιση θεωρίας και διδακτικής πράξης.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του σεμιναρίου οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα είναι σε θέση να:

- περιγράφουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των επικοινωνιακών δραστηριοτήτων και ικανοτήτων και να αναγνωρίζουν τη θέση τους στο ΚΕΠΑ και στο ΕΠΣ-ΞΓ,
- επιλέγουν κατάλληλα (συμβατικά ή πολυτροπικά) κείμενα ως αφορμές ανάπτυξης των επικοινωνιακών δραστηριοτήτων και ικανοτήτων με βάση τις αρχές της διαφοροποιημένης μάθησης και της διαθεματικότητας,
- περιγράφουν δυνατότητες οργάνωσης του ξενόγλωσσου μαθήματος σε διακριτές φάσεις και να συστηματοποιούν τις ποικίλες στρατηγικές κατανόησης και παραγωγής κειμένου,
- σχεδιάζουν και να διεξάγουν μικροδιδασκαλίες δομώντας το μάθημα σε φάσεις και επιλέγοντας με κατάλληλο τρόπο εποπτικά μέσα καθώς και μορφές (συν)εργασίας στην τάξη,
- αναστοχάζονται σχετικά με την εφαρμογή των θεωρητικών αρχών στη διδακτική πράξη αξιολογώντας τα αποτελέσματα της διδασκαλίας και να αναθεωρούν επιλογές που συνδυάζονται με τον αρχικό σχεδιασμό της διδακτικής ενότητας.

Τρόπος εξέτασης: Θα γνωστοποιηθεί από τον διδάσκοντα ή την διδάσκουσα στην αρχή του εξαμήνου.

DGD 53 [ΠΔΕ 3]: Αξιολόγηση Γλωσσικής Κατάρτισης και Διδασκαλίας / Πρακτική Άσκηση

Διδάσκουσα: *Νάνσυ Κοντομήτρου (Επίβλεψη Δάφνη Βηδενμάιερ)*

Το σεμινάριο αυτό στοχεύει στο να αναπτύξουν οι φοιτητές και οι φοιτήτριες γνώσεις και δεξιότητες σχετικά με την αξιολόγηση των υπάρχοντων επίσημων οργάνων μέτρησης, αλλά και δεξιότητες απαραίτητες για την κατασκευή και τη διεξαγωγή των γλωσσικών τεστ. Στόχος του σεμιναρίου είναι να γίνουν αντικείμενο μελέτης και να χρησιμοποιηθούν σε συγκεκριμένα παραδείγματα, τα ποιοτικά κριτήρια, τα οποία σύμφωνα με την κλασική θεωρία του τεστ πρέπει να πληρούν και τα γλωσσικά τεστ. Προς την κατεύθυνση αυτή οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα εξετάσουν δείγματα επίσημων οργάνων μέτρησης σε συνδυασμό με τις προδιαγραφές που τα συνοδεύουν. Επίσης, θα έχουν την ευκαιρία να εφαρμόσουν τις θεωρητικές αρχές σχεδιάζοντας ανεπίσημα γλωσσικά τεστ για τη Γερμανική ως ξένη γλώσσα στα επίπεδα Α και Β του ΚΕΠΑ.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του σεμιναρίου οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα είναι σε θέση να:

- περιγράφουν τα ποιοτικά κριτήρια της κλασικής θεωρίας του τεστ που αφορούν στην αξιολόγηση οργάνων μέτρησης,
- αξιολογούν όργανα μέτρησης για τη γερμανική ως ξένη γλώσσα με βάση τα ποιοτικά κριτήρια,
- σχεδιάζουν ανεπίσημα τεστ για τα επίπεδα Α και Β του ΚΕΠΑ για την αξιολόγηση δεξιοτήτων και γλωσσικών δραστηριοτήτων σε μαθητές και μαθήτριες της γερμανικής ως ξένης γλώσσας,
- αναστοχάζονται σχετικά με την εφαρμογή των θεωρητικών αρχών στην αξιολόγηση της διδακτικής πράξης και των γλωσσικών δραστηριοτήτων αξιολογώντας τα αποτελέσματα μιας εξέτασης που σχεδίασαν.

Τρόπος αξιολόγησης : *γραφτή εξέταση*

DGD 54 [ΠΔΕ 2]: Νέες Τεχνολογίες στην εκμάθηση της Ξένης Γλώσσας: Ψηφιακά εργαλεία στο μάθημα της Ξένης Γλώσσας

Διδάσκων: *Μάριος Χρύσου*

Η γόνιμη αξιοποίηση νέων τεχνολογιών στο μάθημα αποτελεί βασικό στοιχείο της εκπαίδευσης καθηγητών ξένων γλωσσών. Το μάθημα στοχεύει στο να αναπτύξει στους/στις φοιτητές/τριες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες σχετικά με την αξιοποίηση των ψηφιακών τεχνολογιών στο μάθημα της Γερμανικής ως ξένης γλώσσας. Προς την κατεύθυνση αυτή οι φοιτητές/τριες θα ευαισθητοποιηθούν ως προς τη θέση των ψηφιακών τεχνολογιών στο Ενιαίο Πρόγραμμα Σπουδών για τις Ξένες Γλώσσες (ΕΠΣ-ΞΓ) και θα εξοικειωθούν με τη θεωρητική προσέγγιση του Επικοινωνιακού, στην οποία βασίζεται το ΕΠΣ-ΞΓ. Επίσης, θα δοκιμάσουν τη χρήση ψηφιακών εργαλείων στην πράξη και θα διερευνήσουν δυνατότητες

προαγωγής της γλωσσικής ικανότητας στο πλαίσιο ενός σχεδίου εργασίας (Projekt), το οποίο ως μορφή ανοικτής μάθησης προάγει την αυτενέργεια και προσφέρει το κατάλληλο παιδαγωγικό-διδακτικό πλαίσιο για την ενσωμάτωσή των ψηφιακών τεχνολογιών στο μάθημα της ξένης γλώσσας.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να

- περιγράφουν τις βασικές αρχές του Εποικοδομητισμού, να εντοπίζουν τη σχέση τους με το ΕΠΣ-ΞΓ, να εξετάζουν κριτικά και να αναπλαισιώνουν παραδοσιακές στάσεις απέναντι στη διαδικασία μάθησης και τους ρόλους εκπαιδευτικού και μαθητών στη σχολική τάξη,
- αναστοχάζονται για την συμβολή των νέων τεχνολογιών στην υλοποίηση των αρχών του ΕΠΣ-ΞΓ και να διερευνούν δυνατότητες ενσωμάτωσης ψηφιακών εργαλείων στο μάθημα της Γερμανικής ως ξένης γλώσσας,
- χειρίζονται στην πράξη ψηφιακά εργαλεία και να τα αξιοποιούν με παιδαγωγικά κατάλληλο τρόπο στο πλαίσιο ενός σχεδίου εργασίας,
- σχεδιάζουν συνεργατικά, να διεξάγουν και να αξιολογούν ψηφιακά υποστηριζόμενα σχέδια εργασίας με βάση τις γνώσεις και τη βιωματική εμπειρία που αποκτούν στο σεμινάριο.

Τρόπος αξιολόγησης: α) ενεργός συμμετοχή (20%), β) προφορική παρουσίαση (30%), γ) γραπτή εργασία (50%)

DGD 59 [ΠΑΕ 3]: Ανάπτυξη Δραστηριοτήτων Διαμεσολάβησης στη διδασκαλία της Γερμανικής ως Ξένης Γλώσσας

Διδάσκουσες: Άννα Χήτα / Νάνσυ Κοντομήτρου

Το μάθημα στοχεύει στην παρουσίαση, ανάλυση και ανάπτυξη δραστηριοτήτων διαμεσολάβησης στη διδασκαλία της Γερμανικής ως ξένης γλώσσας. Ορμώμενοι από τις επικοινωνιακές στρατηγικές μιας γλώσσας και τις ανάγκες της σημερινής πραγματικότητας σε ένα πολυπολιτισμικό περιβάλλον θα μελετήσουμε την εφαρμογή του κλάδου αυτού της γλωσσολογίας συγκεκριμένα στη διαδικασία της διδασκαλίας και εκμάθησης της Γερμανικής ως ξένης γλώσσας. Το μάθημα αυτό έχει στόχο την κατανόηση της διαφοροποίησης μεταξύ μετάφρασης και διαμεσολάβησης και την ευαισθητοποίηση των μελλοντικών διδασκόντων την γερμανική ως ξένη γλώσσα στην σημασία της διαμεσολαβητικής ικανότητας.

Θα παρουσιαστούν οι βασικές θεωρίες μετάφρασης και διαμεσολάβησης που θα αποτελέσουν την βάση για:

- την ανάλυση, λαμβάνοντας υπόψη τα είδη κειμένου και τα διάφορα επίπεδα (λεξιλογικό, μορφοσυντακτικό, σημασιολογικό, υφολογικό και πραγματολογικό),
- την αντιμετώπιση προβλημάτων κατά τη διαδικασία της διαμεσολάβησης στο ζευγάρι γλωσσών Ελληνικά-Γερμανικά πάνω σε συγκεκριμένα και διαφορετικά είδη κειμένων (προφορικά και γραπτά) και διάφορες επικοινωνιακές καταστάσεις.

Θα μελετηθούν διάφορες εκδοχές με στόχο την επίτευξη του επικοινωνιακού στόχου, λαμβάνοντας πάντα υπόψη το πολιτισμικό υπόβαθρο μιας κάθε περίπτωσης.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα:

- έχουν κατανοήσει σε επιστημονικό επίπεδο τη διαδικασία της διαμεσολάβησης,
- είναι εξοικειωμένοι με τα επικοινωνιακά προβλήματα μεταξύ Γερμανικών και Ελληνικών,
- είναι σε θέση να επιλέξουν κατάλληλες επικοινωνιακές στρατηγικές και να τις αιτιολογήσουν,
- αναγνωρίζουν και θα ταξινομούν τα εμπλεκόμενα επίπεδα στην επικοινωνιακή λειτουργία,
- ξεπερνούν επικοινωνιακά εμπόδια,
- καταλήγουν σε επικοινωνιακά αρμόζουσες επιλογές και ως μελλοντικοί διαμεσολαβητές γλώσσας και πολιτισμού θα είναι σε θέση να επικεντρώνονται στην επικοινωνιακή ορθότητα,
- μεταφέρουν στην διδακτική πράξη τις γνώσεις αυτές.

Τρόπος αξιολόγησης: *προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία*

Συγγράμματα Ευδόξου (εναλλακτικά):

1. 978-3-12-606518-4 Profile deutsch. Lernzielbestimmungen, Kannbeschreibungen, Kommunikative Mittel <https://www.klett-sprachen.de/profile-deutsch/t-1/9783126065184>
2. 978-3-12-676999-0 Gemeinsamer europäischer Referenzrahmen für Sprachen Begleitband <https://www.klett-sprachen.de/gemeinsamer-europaeischer-referenzrahmen-fuer-sprachen/t-1/9783126769990>

Υλικό του Κρατικού Πιστοποιητικού Γλωσσομάθειας πάνω στη δεξιότητα της διαμεσολάβησης ανά επίπεδο

DGD 62 [ΠΔΕ 3]: Ανάπτυξη Φωνολογικής Ικανότητας στη Διδασκαλία της Γερμανικής ως Ξένης Γλώσσας

Διδάσκουσα: *Ευδοκία Μπαλάση*

Το σεμινάριο στοχεύει στο να αναπτύξουν οι φοιτητές και οι φοιτήτριες γνώσεις και δεξιότητες σχετικά με την ανάπτυξη της φωνολογικής ικανότητας στο μάθημα της Γερμανικής ως Ξένης Γλώσσας. Αποκτώντας τις κατάλληλες θεωρητικές γνώσεις οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα είναι σε θέση να διδάξουν αποτελεσματικά την προφορά της γερμανικής γλώσσας.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα είναι σε θέση να:

- γνωρίζουν τα σημαντικότερα αποτελέσματα των ερευνών που αφορούν στην εκμάθηση του φωνητικού και φωνολογικού επιπέδου της ξένης γλώσσας,

- κατέχουν τους τρόπους διερεύνησης των λαθών προφοράς ομιλητών μιας ξένης γλώσσας,
- γνωρίζουν τα λάθη προφοράς (στο φωνητικό και φωνολογικό επίπεδο) που ενδεχομένως μπορούν να εμφανιστούν σε Έλληνες ομιλητές της γερμανικής γλώσσας,
- γνωρίζουν και να εφαρμόζουν κατάλληλη τυπολογία των ασκήσεων για τη διδασκαλία της προφοράς στο μάθημα της ξένης γλώσσας,
- δημιουργήσουν δικές τους ασκήσεις προφοράς λαμβάνοντας υπόψη την ηλικία, το επίπεδο γλωσσομάθειας (σύμφωνα με το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες) και τη μητρική γλώσσα των ομιλητών,
- αξιολογούν τις ασκήσεις προφοράς που υπάρχουν στα διδακτικά βιβλία για τη Γερμανική ως ξένη γλώσσα.

Τρόπος αξιολόγησης : *προφορική εισήγηση, γραπτή εργασία*

DLA 60: Διαφωτισμός / Θύελλα και Ορμή: Ο Βέρθερος του Goethe

Διδάσκουσα: *Αναστασία Χουρναζίδη (Επίβλεψη Κατερίνα Καρακάση)*

Το πρώιμο μυθιστόρημα σε μορφή επιστολής του Goethe *Τα πάθη του νεαρού Βερθέρου* αποτελεί ένα από τα γνωστότερα κείμενα της γερμανόφωνης λογοτεχνίας. Το μάθημα έχει ως στόχο να εισαγάγει τους συμμετέχοντες στην εποχή της *Θύελλας και Ορμής*, στη βιογραφία του Goethe, σε βασικές φιλοσοφικές αντιλήψεις της εποχής (Herder, Rousseau), στον προβληματισμό του προσδιορισμού του λογοτεχνικού είδους, αλλά και σε θέματα όπως η πρόσληψη της βίβλου και της ελληνικής αρχαιότητας στην εποχή του Goethe. Θα ασχοληθούμε ακόμη με την πρόσληψη και την επιρροή του έργου στην εποχή του. Η ανάγνωση του μυθιστορήματος θα επικεντρωθεί στα θεωρητικά σχέδια «φύση/πολιτισμός» και «ενθουσιώδης έρωτας», στον τρόπο συγκρότησης του «μεγαλοφυούς» χαρακτήρα και στα θέματα της «αμαρτίας» και της «θυσίας» (αυτοκτονία). Παράλληλα θα εξεταστεί η έννοια της τέχνης στο μυθιστόρημα.

Τρόπος αξιολόγησης : *α) ενεργός συμμετοχή (20%), β) προφορική παρουσίαση (30%), γ) γραπτή εργασία (50%)*

DLA 62: Hölderlin-Kleist-Jean Paul

Διδάσκουσα: *Κατερίνα Μητραλέξη*

Οι συγγραφείς Friedrich Hölderlin (1770-1843), Heinrich von Kleist (1777-1811) και Jean Paul (1763-1825) ακολούθησαν ο καθένας τον δικό του δρόμο και τρόπο λογοτεχνικής έκφρασης την εποχή που στη Γερμανία κυριαρχούν ο λόγος του κλασικισμού και ο λόγος του ρομαντισμού. Η αντιπαράθεσή τους με τα λογοτεχνικά αυτά ρεύματα οδήγησε σε κείμενα ιδιαίτερης θεματικής και υφής, που αποτελούν πρόκληση για την ιστοριογράφηση της γερμανικής λογοτεχνίας του τέλους του 18ου και των πρώτων δεκαετιών του 19ου αιώνα. Στο τρέχον εξάμηνο θα ασχοληθούμε με το δραματικό, αφηγηματικό και δοκιμιακό έργο του

Heinrich von Kleist. Ο Heinrich von Kleist συγκαταλέγεται σήμερα στους σημαντικότερους κλασικούς συγγραφείς της γερμανικής λογοτεχνίας. Στην εποχή του όμως, και παρά τις μεμονωμένες ενθουσιώδεις απόψεις, δεν έλαβε αντίστοιχη αναγνώριση ούτε από το κοινό ούτε από την λογοτεχνική κριτική. Ο Johann Wolfgang von Goethe, για παράδειγμα, χαρακτήρισε τον Kleist ως ένα "σημαντικό, πλην όμως δυσάρεστο μετέωρο ενός νέου λογοτεχνικού ουρανού", ως το "πιο παράξενο σημάδι των καιρών", ενώ ο ίδιος ο Kleist χαρακτήρισε τον εαυτό του ως ένα συγγραφέα "που η εποχή του δεν μπορεί να αντέξει". Η ανθρωπολογική διάσταση του έργου του και η γραφή του είναι τα στοιχεία που καθιστούν το έργο του επίκαιρο. Οι ήρωες του Kleist έρχονται αντιμέτωποι με έναν αινιγματικό και "εύθραυστο" κόσμο, τον οποίο καλούνται να κατανοήσουν και να ερμηνεύσουν, χωρίς μεταφυσικές ή άλλες βεβαιότητες. Το μάθημα στοχεύει στην παρουσίαση, ανάλυση και μελέτη επιλεγμένων κειμένων από το δραματικό, το αφηγηματικό και το δοκιμιακό έργο του Heinrich von Kleist, όπως και των βασικότερων σύγχρονων ερμηνευτικών προσεγγίσεων του. Θα ασχοληθούμε μεταξύ άλλων με τα δραματικά έργα *Der zerbrochne Krug*, *Amphitryon* και *Penthesilea*, με τα διηγήματα *Die Marquise von O...* και *Das Erdbeben in Chili*, όπως και με τα μικρά θεωρητικά κείμενα *Über die allmähliche Verfertigung der Gedanken beim Reden* και *Über das Marionettentheater*.

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα είναι σε θέση:

- να αναγνωρίζουν και να περιγράφουν θέματα, περιεχόμενα, μορφές και δομές του δραματικού, αφηγηματικού και θεωρητικού έργου του Kleist,
- να εφαρμόζουν θεωρητικά μοντέλα ανάλυσης πάνω σε συγκεκριμένα κείμενα επεκτείνοντας ταυτόχρονα τις γνώσεις τους πάνω στην ιστορία της λογοτεχνίας,
- να εργάζονται αυτόνομα χρησιμοποιώντας τη σχετική δευτερογενή βιβλιογραφία και να συγκεντρώνουν και να αξιολογούν τα κατάλληλα επιστημονικά δεδομένα,
- να παρουσιάζουν α) με τη μορφή προφορικής εισήγησης και β) με τη μορφή γραπτής εργασίας τα πορίσματα της έρευνάς τους.

Τρόπος αξιολόγησης: α) ενεργός συμμετοχή (20%), β) προφορική παρουσίαση (30%), γ) γραπτή εργασία (50%)

DLA 63: Ρομαντισμός

Διδάσκουσα: Κωνσταντίνα Τσονάκα

Αντικείμενο του σεμιναρίου είναι η φανταστική λογοτεχνία των αρχών του 19ου αιώνα. Μεταξύ άλλων θα ασχοληθούμε με τα εξής έργα: E.T.A. Hoffmann „Der Sandmann“, Adelbert von Chamisso „Peter Schlemihls wundersame Geschichte“, Heinrich von Kleist „Das Bettelweib von Locarno“ και Ludwig Tieck „Der blonde Eckbert“. Εισαγωγικά, εκτός από τη ρομαντική αισθητική θεωρία, θα μελετήσουμε θεωρίες του φανταστικού (των T. Todorov, U. Durst κ.ά.), οι οποίες και θα αποτελέσουν τη βάση για την ερμηνεία των εν λόγω λογοτεχνικών κειμένων. Η σχετική βιβλιογραφία θα διατεθεί στην αρχή του εξαμήνου μέσω της πλατφόρμας η-Τάξη.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα είναι σε θέση:

- να αναγνωρίζουν και να περιγράφουν θέματα, μοτίβα, μορφές και δομές της φανταστικής λογοτεχνίας και να τα εντάσσουν στα πολιτισμικά και λογοτεχνικά συμφραζόμενα του ρομαντισμού,
- να χειρίζονται αυτόνομα κατηγορίες και εργαλεία ανάλυσης της (φανταστικής) λογοτεχνίας,
- να αποτιμούν κριτικά τη σχέση ανάμεσα σε λογοτεχνική θεωρία και την πράξη,
- να χρησιμοποιούν και να αξιοποιούν γερμανόφωνη βιβλιογραφία και
- να παρουσιάζουν α) με τη μορφή προφορικής εισήγησης και β) με τη μορφή γραπτής εργασίας τα πορίσματα της έρευνάς τους.

Τρόπος αξιολόγησης: α) ενεργή συμμετοχή στο μάθημα, β) προφορική παρουσίαση ή προφορική εξέταση, γ) γραπτή εργασία

DLB 68: Θεωρία της Λογοτεχνίας: Αρχές Ανάλυσης και σύγχρονα Ρεύματα

Διδάσκουσες: Κατερίνα Καρακάση / Αναστασία Χουρναζίδη

Το μάθημα έχει ως αντικείμενο σύγχρονες σχολές θεωρίας της λογοτεχνίας. Σε αυτό το πλαίσιο θα παρουσιαστούν θεωρίες όπως η Σημειωτική/Δομισμός, ο Αποδομισμός, η Diskursanalyse /Wissensroetik, η Λογοτεχνική Ανθρωπολογία και η Κοινωνιολογία της Λογοτεχνίας. Σε αυτό το πλαίσιο παρουσιάζονται βασικοί εκπρόσωπο, όροι, έννοιες και ερμηνευτικά μοντέλα, ενώ προσφέρεται και πρακτική εφαρμογή μέσω ενός κειμενικού παραδείγματος που έχει πολλαπλώς ερμηνευτεί στο παρελθόν και συγκεκριμένα του *Sandmann* του E.T.A. Hoffmann. Η επιλογή του συγκεκριμένου κειμένου θα επιτρέψει να διαφανούν οι δυνατότητες αλλά και οι αδυναμίες κάθε θεωρητικής κατεύθυνσης, αλλά και να συγκριθούν οι διαφορετικές μέθοδοι μεταξύ τους. Για την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος αναγκαία είναι η συστηματική και ενεργή συμμετοχή σε αυτό!

Ο φοιτητής/ η φοιτήτρια μετά την επιτυχή ολοκλήρωση θα είναι σε θέση.

- να περιγράφει και να εφαρμόζει θεωρητικά μοντέλα χρησιμοποιώντας την σχετική ορολογία για να ερμηνεύσει λογοτεχνικά κείμενα
- να εργάζεται αυτόνομα αποδελτιώνοντας τη σχετική δευτερογενή βιβλιογραφία και να συγκεντρώνει και να αξιολογεί τα κατάλληλα επιστημονικά δεδομένα
- να διακρίνει και να ερμηνεύει πολύπλοκα λογοτεχνικά φαινόμενα και λογοτεχνικές θεωρίες
- να επεξεργάζεται δημιουργικά και να εφαρμόζει θεωρητικά εργαλεία και σύγχρονες ερευνητικές μεθόδους στην πράξη
- να επεξεργάζεται αυτόνομα πρωτογενείς πηγές, να αξιολογεί κριτικά τις υπάρχουσες δευτερογενείς πηγές, να συνθέτει μια επιστημονική εργασία, καθώς και να κοινοποιεί δημόσια τα συμπεράσματα της (Referat)

Τρόπος εξέτασης: Γραπτή εργασία και προφορική παρουσίαση.

DLB 72: Λογοτεχνία και Φύλο

Διδάσκουσα: *Αναστασία Αντωνοπούλου*

Ήδη στο πλαίσιο των αμερικανικών γυναικείων σπουδών (*Women's Studies*), που σηματοδοτούν και την έναρξη των φεμινιστικών σπουδών στα τέλη της δεκαετίας του 1960 τονιζόταν ότι η λογοτεχνία δεν είναι κάτι ουδέτερο, αλλά ένα μέσον το οποίο παράγει και αναπαράγει τις ιεραρχικές σχέσεις εξουσίας ανάμεσα στα φύλα. Από τις γυναικείες σπουδές που αντιλαμβάνονταν το φύλο βιολογικά προέκυψαν οι *Gender Studies*, οι σπουδές φύλου, στις οποίες το φύλο νοείται ως μια κοινωνικά κατασκευασμένη κατηγορία για να αντικατασταθούν και αυτές στη σημερινή μετα - φεμινιστική εποχή από τις *Queer Studies* οι οποίες επανεξετάζουν κριτικά τα θέματα φύλο και ταυτότητα.

Το σεμινάριο παρουσιάζει συνοπτικά τους βασικούς σταθμούς αυτής της εξέλιξης και τις αντίστοιχες θεωρίες. Επί τη βάση των θεωριών αυτών αναλύονται στη συνέχεια επιλεγμένα κείμενα από τη γερμανόφωνη λογοτεχνία.

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση:

- να γνωρίζουν την ιστορία, το περιεχόμενο και τους στόχους ενός σχετικά σύγχρονου κλάδου σπουδών, των σπουδών φύλου,
- να έχουν έναν ικανοποιητικό βαθμό εξοικείωσης με τις βασικές του θεωρίες,
- να αναλύουν κείμενα βασιζόμενοι/ες στις σχετικές θεωρίες,
- να είναι ευαισθητοποιημένοι/ες για θέματα παρουσίασης του φύλου στη λογοτεχνία,
- να εργαστούν αυτόνομα πάνω σε ένα επιλεγμένο θέμα και να παρουσιάσουν τα αποτελέσματα στο μάθημα
- να συγγράψουν μια επιστημονική εργασία πάνω σε ένα επιλεγμένο θέμα

Τρόπος αξιολόγησης: α) ενεργός συμμετοχή (20%), β) προφορική παρουσίαση (30%), γ) γραπτή εργασία (50%)

DLC 76: Μετάφραση Λογοτεχνικών Κειμένων και Δοκιμίων με Έμφαση στην Ιστορική Εποχή

Διδάσκων: *Γιώργος Ανδρουλιδάκης*

Αφετηρία αυτού του θεωρητικού και συνάμα πρακτικού κύριου σεμιναρίου αποτελεί η στοχευμένη επανάληψη καθώς και η συστηματική εμβάθυνση βασικών διδακτικών περιεχομένων από το προγενέστερο μάθημα DLY 28 (Εισαγωγή στη θεωρία και πρακτική της μετάφρασης) σε συνάρτηση με τη λογοτεχνική μετάφραση· παράλληλα θα αναπτυχθούν περαιτέρω γνώσεις και δεξιότητες ως προς την ερευνητική μεθοδολογία και τα κατάλληλα βοηθήματα για τη μετάφραση. Έμφαση θα δίνεται αδιάλειπτα στην ενασχόληση με τις διάφορες ιστορικές εποχές της γερμανικής λογοτεχνίας από μεταφραστική σκοπιά.

Για συνεδρίες πρακτικής εξάσκησης στο πλαίσιο του σεμιναρίου, οι φοιτητές/φοιτήτριες θα εκπονούν δικές τους μεταφράσεις επιλεγμένων γερμανόγλωσσων λογοτεχνικών και δοκιμιακών κειμένων, οι οποίες μετά θα αναλύονται και θα συζητούνται στην τάξη.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του σεμιναρίου, οι φοιτητές/φοιτήτριες θα είναι σε θέση:

- να αντιλαμβάνονται τα θεμελιώδη ερωτήματα, την ιστορική εξέλιξη και το σημερινό στάδιο της θεωρίας της λογοτεχνικής μετάφρασης,
- να εφαρμόζουν με τον προσφορότερο τρόπο εξειδικευμένες ερευνητικές τεχνικές στη μεταφραστική διαδικασία,
- να εντοπίζουν σε ένα γερμανόγλωσσο λογοτεχνικό ή δοκιμακό πρωτότυπο ποικίλες γλωσσικές και αισθητικές συνιστώσες καθώς και πτυχές συναφείς με την κάθε ιστορική εποχή,
- να προσεγγίζουν λογοτεχνικά ή δοκιμακά κείμενα έτσι ώστε να τα μεταφράζουν από τα γερμανικά στα ελληνικά επιτυγχάνοντας φιλολογική ακρίβεια, ομόλογο περιεχόμενο και ύφος καθώς και ισοδύναμο αισθητικό αποτέλεσμα.

Πληροφορίες σχετικά με το μάθημα, βασική και πρόσθετη βιβλιογραφία, επιμέρους θέματα, υλικά εργασίας και σεμιναριακές ασκήσεις θα αναρτηθούν σε ηλεκτρονική μορφή στην πλατφόρμα eClass· διδακτικό σύγγραμμα: Κ. Καρακάση / Ν.-Ι. Κοσκινάς (επιμ.), *Ο Κάφκα και η Ελλάδα*, Αθήνα, Ροές, 2023 (Εύδοξος, κωδ. βιβλίου 122090025).

Τρόπος αξιολόγησης: *Ενεργή συμμετοχή, σεμιναριακές ασκήσεις και γραπτή εργασία (μετάφραση και σχολιασμός)*

DLC 77: Μετάφραση Λογοτεχνικών Κειμένων και Δοκιμίων με Έμφαση στο Λογοτεχνικό Είδος

Διδάσκων: Γιώργος Ανδρουλιδάκης

Αφετηρία αυτού του θεωρητικού και συνάμα πρακτικού κύριου σεμιναρίου αποτελεί η στοχευμένη επανάληψη καθώς και η συστηματική εμβάθυνση βασικών διδακτικών περιεχομένων από το προγενέστερο μάθημα σε συνάρτηση με τη λογοτεχνική μετάφραση· παράλληλα θα αναπτυχθούν περαιτέρω γνώσεις και δεξιότητες ως προς την ερευνητική μεθοδολογία και τα κατάλληλα βοηθήματα για τη μετάφραση. Έμφαση θα δίνεται αδιάλειπτα στη θεωρία των λογοτεχνικών γενών και ειδών (χαρακτηριστικά αφηγηματικής πεζογραφίας, ποίησης, δραματουργίας, δοκιμογραφίας) από μεταφραστική σκοπιά.

Για συνεδρίες πρακτικής εξάσκησης στο πλαίσιο του σεμιναρίου, οι φοιτητές/φοιτήτριες θα εκπονούν δικές τους μεταφράσεις επιλεγμένων γερμανόγλωσσων λογοτεχνικών και δοκιμακών κειμένων, οι οποίες μετά θα αναλύονται και θα συζητούνται στην τάξη.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του σεμιναρίου, οι φοιτητές/φοιτήτριες θα είναι σε θέση:

- να αντιλαμβάνονται τα θεμελιώδη ερωτήματα, την ιστορική εξέλιξη και το σημερινό στάδιο της θεωρίας της λογοτεχνικής μετάφρασης,
- να εφαρμόζουν με τον προσφορότερο τρόπο εξειδικευμένες ερευνητικές τεχνικές στη μεταφραστική διαδικασία,
- να εντοπίζουν σε ένα γερμανόγλωσσο λογοτεχνικό ή δοκιμακό πρωτότυπο ποικίλες γλωσσικές και αισθητικές συνιστώσες καθώς και πτυχές συναφείς με το συγκεκριμένο λογοτεχνικό γένος και είδος,
- να προσεγγίζουν λογοτεχνικά ή δοκιμακά κείμενα έτσι ώστε να τα μεταφράζουν από τα

γερμανικά στα ελληνικά επιτυγχάνοντας φιλολογική ακρίβεια, ομόλογο περιεχόμενο και ύφος καθώς και ισοδύναμο αισθητικό αποτέλεσμα.

Πληροφορίες σχετικά με το μάθημα, βασική και πρόσθετη βιβλιογραφία, επιμέρους θέματα, υλικά εργασίας και σεμιναριακές ασκήσεις θα αναρτηθούν σε ηλεκτρονική μορφή στην πλατφόρμα eClass· διδακτικό σύγγραμμα: Κ. Καρακάση / Ν.-Ι. Κοσκινάς (επιμ.), Ο Κάφκα και η Ελλάδα, Αθήνα, Ροές, 2023 (Εύδοξος, κωδ. βιβλίου 122090025).

Τρόπος αξιολόγησης: *Ενεργή συμμετοχή, σεμιναριακές ασκήσεις και γραπτή εργασία (μετάφραση και σχολιασμός)*

DLD 80: Αισθητική / Τέχνη

Διδάσκουσα: *Κωνσταντίνα Τσονάκα*

Αυτό το μάθημα εστιάζει στην ιστορία των εικαστικών τεχνών στις γερμανόφωνες χώρες. Τα καλλιτεχνικά ρεύματα και η Αισθητική συσχετίζονται στο σεμινάριο με το ευρύτερο πολιτισμικό γίγνεσθαι της εκάστοτε εποχής (π.χ. με το ιστορικό υπόβαθρο ή με τη λογοτεχνική παραγωγή).

Με οδηγό τη χρονολογική σειρά των μεγάλων εποχών της τέχνης από τον Μεσαίωνα έως τον 20ο αιώνα, εξετάζονται κάθε φορά οι συνθήκες και τα γενικά χαρακτηριστικά της καλλιτεχνικής δημιουργίας, με παραδείγματα τους πιο γνωστούς καλλιτέχνες και τα πιο αντιπροσωπευτικά έργα της αρχιτεκτονικής, της γλυπτικής και της ζωγραφικής. Θεματικές ενότητες είναι οι εξής εποχές και κατευθύνσεις της τέχνης: Η πρώιμη μεσαιωνική εποχή, Ρωμανικός Ρυθμός, Γοτθικός Ρυθμός, Αναγέννηση, Μπαρόκ και Ροκοκό, Κλασικισμός, Ρομαντισμός, Μπίντερμαϊερ, Ρεαλισμός, Ιστορισμός, Αρ νουβό, Ιμπρεσιονισμός και Εξπρεσιονισμός.

Τρόπος εξέτασης: *Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία*

DLD 85: Ιστορία των ιδεών

Διδάσκων: *Στέφαν Λίντινγκερ*

Αντικείμενο του μαθήματος είναι ένα συγκεκριμένο φαινόμενο της Ιστορίας των ιδεών στις γερμανόφωνες χώρες, στο οποίο συνετέλεσαν ποικίλοι παράγοντες, όπως η πολιτική, η φιλοσοφία, η επιστήμη, η θρησκεία, η λογοτεχνία και η τέχνη. Με βάση τις γνώσεις που αποκτήθηκαν στα μαθήματα «Γερμανικός Πολιτισμός» και «Εισαγωγή στην Ιστορία της Γερμανικής Λογοτεχνίας», οι φοιτητές και οι φοιτήτριες κατανοούν τη διαδικασία, κατά την οποία οι αλληλεπιδράσεις διαφόρων παραγόντων διαμορφώνουν ένα συγκεκριμένο πολιτισμικό περιβάλλον και μια συγκεκριμένη νοοτροπία. Σκοπός του μαθήματος είναι η ευαισθητοποίηση των φοιτητών και φοιτητριών αφενός στην πολυπλοκότητα του εν λόγω φαινομένου της Ιστορίας των ιδεών, αφετέρου στη θέση και τη σημασία του μέσα στο ευρύτερο πλαίσιο της Ιστορίας των γερμανόφωνων χωρών.

Στο μάθημα θα ασχοληθούμε τόσο με την άνοδο της αρχαίας Ελλάδας, όπως αυτή

παρουσιάζεται στον Johann Joachim Winckelmann, όσο και με την διαφοροποίηση αυτής της ιδανικής εικόνας, όπως αυτή αποτυπώνεται στα λογοτεχνικά έργα του Christoph Martin

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα είναι σε θέση να:

- λαμβάνουν υπόψη τους, στο πλαίσιο της ανάλυσης συγκεκριμένων φαινομένων του πολιτισμού και της λογοτεχνίας, διάφορους παράγοντες της Ιστορίας των ιδεών,
- διερευνούν αυτόνομα και άλλα θέματα της Ιστορίας των ιδεών στις γερμανόφωνες χώρες.

Τρόπος αξιολόγησης: *γραπτή εξέταση*